

עין משפט
נר מצוה

מב:

השולח פרק רביעי גיטין

מסורת הש"ס

(א) קדושין מד: זכין טו.א.
(ב) זכין טו.א. (ג) וקדושין
מד: ד. (ד) זכין שמעון ט.
חמא קדושין וזן מחא
מחוי' בית מ' דין
מחוי' וכן מחוי' מחוי' כמחוי'
מב. ד"ה הפלג. ט. ימות
ט. וישי' מחוי' ט.א.
(ו) וכן דכנת שנתערב וט.
מחוי' ה"ה צינתות ט.
ועי' מחוי' ט. וכן
פליה דמחוי' לה מחוי'
דכ. משפטי' ח"ס כנת
שנתערב וט. (ז) געלי י.
ועי' ט. (ח) דף גמ.א.
(ט) ויכמות גמ.א. (י) זכין
טו.א. (יא) געלי וט.א. (יב)
דמ"ק דשבי' ט. (יג) נ"י
לדקל לפירושו.

ומהו כופר. דלד חירות: לירשיו. ולקנין) פריך יורשין מנא ליה:
ולמסה. יבשה: וסופה לחזור. ושיימין ליה כמה דמיו פחומים
כך לימכר עכשיו בשוק ואם יום של רבו היה יתן הכל לרבו ואם
יום של עלמא היה הכל לעלמא: הניחא לאב"י. דלמך זכ"ק (דף טו.)
כלמס שחבל צמרו בענין זה: וכן
לו שפס גדולה ושפס קטנה. שנת
גדולה הן פחת דמיו לימכר עכשיו
בשוק והוא זקן ולהכי קרי ליה שנת
שפחת דמיו של עכשיו אינו אלא
משום שנת שאינו ראו לעשות
מלאכה בשמי ידיו עד זמן שחזור
ידו אלא לשמור קישואים היא ראו
לאחר שיקל ממנו כלל המכה קת
ושנת קטנה היינו כלליו הוא שומר
קישואין שנתו לו כל חלו שישכח
במטה מחמת חו"י זה שאינו יכול
לשמור קישואים: שפיר. דכיון דשיך
דין זקן צמכה זו מייחב שור עלה
וכיון דלא כלל קרנא לגמרי יום של
רבו לרבו יום של עלמא לעלמא:
שכחו של כל יום ויום. ואין כאן
פחת דמים הואיל וסופו לחזור אלא
לפי שנת של כל יום יתן לו כל
ימי נפילתו למטה יום שכן אדם
שלא לפי מלאכה שהיה רגיל בה
וכשיעמוד ויהא ראו לשמור קישואין
ישמור קישואין חיה יתן לו פחת דמיו:
האי שור הוא. כלומר הואיל ואדם
החובל כך אינו משלם זקן אלא שנת
שור פטור לגמרי דה' דברים גבי
אדם כמיז ולא גבי שור דמייחב
ולא שור צמתי: שפיר. איבעית אמיא.
הא דלמך געלי יום של רבו לרבו
כשהכה אדם: ואיבעית אמיא.
לעולם בשור וכאב"י דלמך שייך בה

ישור אינו משלם אלא נזק. יש רוצים לפטור את השוכר או
שואל סוס ממכירו אפי' החזק בפשיעה ומתנבל הרבה
ממלאכתו כיון דסופו לחזור להתרפאות דכי היכי דרש"י א"ש
צעמיתו ולא שור צמתימו הי"ג דרש"י א"ש צעמיתו ולא שור ואין
לחלק בין שומרים לאדם המזיק מדפריך
זכ"ק (דף ד'): יתום שומר חנם והשואל
כ"י אדם דלוקי שור הוא והא דפריך
בריש הנחנקין (פנהדרין פד:) הכמיסה
צאצא הי"ג דלא מייחב היינו צמתיסה
דלא הדרה ור"ח אומר דלא שייך שנת
אלא צאצא דשנתו לא הו' ככלל זקן
דמשום שנת לא פחתי דמיו כל כך אבל
שור שפטיט דשנתו ככלל זקן הוא
דפחתי דמיו ומתחלה ששהוק שמיך
אותו כמה דמיו פחתיס לימכר:
מאי א"ו כפשינה אחרונה. ועליל
לא בעי לאקומי הא דעתן
חזי קנס לרבו למשנה אחרונה דקנסא
לרבו מנשה ידיו לעלמו והא דנגמו
שור יום של רבו לרבו הו' למשנה
ראשונה דפרישית געלי כי היכי דלא
לפוטו בעיה דהא: חבלי' ביה
אחרני' יהבי ד"ה ארבי' אע"ג
דמנשה ידיו לעלמו כיון דקנסא לרבו
מכלה נמי לרבו דמה לי קטליה
כולו ומה לי קטליה פלגא:
הוא"א ומדרש חכמים הוא. אומר
ר"ת דהיי"ש שפא יתלמו בשוק ויתמר לו
עבדי אתה אכל כשן ועין לא מיישי'
דזיל קרי בו רב הוא: * מעוכב נש
שחרור אוכל כ"י. כך בעיה לא אחיא
אלינא דר"ל דרש פקת בתרא דכרימות
(כד:) (א) דמקמי' שפא יתלמו בשוק ויתמר לו
דמעוכב גט שחרור אוכל בתרומה
אי נמי יש לחלק בהם במעוכב גט
שחרור ע"י שפחה דכרימות לעיל (א)
כמו שמומך ב"ה דפרישית געלי (א)
והא חרי' בתלו עבד וחלו בן חורין:
הרי אלו אוכלים בתרומה. והא
דלמרי' כפ"ק דלמנו' (דף
יג:) גבי עשרה כהני' ופי' אחד מהם
ועל הולד שמוק' שמשתיקין אותו
מדין כהונה מדכתיב והיתה לו ולזרעו
אחרי' שיהא זרעו מיוחס אחרי' הא
אמרין כפ"י נושאין על האנוסה (יבמות
דף ק:) דזרע מיוחס אחרי' דרבנן
וכי גזר רבנן צונות בנישואין לא גזרו
אי נמי הכא לאחר שגולדו נתערכו:
עבד שפברו רבו אקנס בו. מכל
קנס של עבד לא מיבעיא
ליה דאפי' לר"מ לא קני דהא לא
עבדי דלמי דקמאמרי' וכ"ש לרבנן
אלא במכרו רבו לקנס מיבעיא ליה
דלמא אפי' לרבנן קני להו כמו דקל
לפירומי כדאמרי' הא קאי שור והא
קאי עבד או דלמא אפי' לר"מ לא
קני דלא דמי (לפירות דקל) שהפירות
יואלים מגוף הדקל * ועבדי דלחו אכל
קנסא מעלמא אחי ולא עבדי דלמי:
מי

תורה אור השלם

1. אם עבד יורש השור או
אמה כסף שלשים
שקלים יתן לאביו
והשור יסקל.
שמות כא לב
2. וכן כי יקנה נפש
קנין כספי הוא יאכל בו
יגיד ביתו הם יאכלו
בלחמה ויקרא כב א

גליון הש"ס

גמ' ארון קרינא ביה. פי'
מנייה די ר' ע"פ חרי' לא
נלכח: דה"ה א"ה סניכב
זכ"י ע"י נחמין בתלמוד
פי' דכריתת פלוגתא
דמס' נכמת' דלוחי'א:
ד"ה עבד ובר' עבדי
דאחי. פי' כי ר' ג' ע"פ
מדי' טו.:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעוכב ופי'
דמסיק אלינא דרש"י
וסי' (ב) בא"ד דמפשי'
לפי' כי דף מ ע"ה
ד"ה אמו העבד:

תוספות ר"י

ותי' כל כ"ד ראשי אברים
עבד יוצא בתן לחיות
וצריך גט שחרור דברי
צירי ר"מ אומר אינו
צריך ר' אלעזר אינו
צריך ר' טרפון אומר אינו
צריך רבי עקיבא אומר
צריך המכריע למי
חכמים אומרים נראה
דברי ר' טרפון כשן
ועין הואיל והתורה וכתה
לו ודברי ר' עקיבא
כשאר אברים הואיל וקנס
חכמים הוא קנס הא
קרי קרשי' אלא הואיל
והוא מדרש חכמים פי'
כפ"ק דקדושין ילפינן
כלל ופרט וכלל כי יכה
כלל שן ועין פרט לחפשי'
ישלחנו חזר וכלל. כלל
ופרט וכלל אי אתה דן
אלא בעין הפרט מה הפרט
מפרש טרפון שבכלי
ואין חורין אף כל שבלי
שבכלי ואין חורין ובה
כל כ"ד ראשי אברים
והם כי אבכות ידיו
ורגליו שתי אונות וראש
החוטם וראש הגייה
וראשי רידי' באשה:

תורה אור השלם
1. אם עבד יורש השור או
אמה כסף שלשים
שקלים יתן לאביו
והשור יסקל.
שמות כא לב
2. וכן כי יקנה נפש
קנין כספי הוא יאכל בו
יגיד ביתו הם יאכלו
בלחמה ויקרא כב א

האונים וראש הגוייה שכן משופעין לכאן ולכאן ואין נענן נראה לכהן צנת אחת ולא קרינא ציה לכל מראה עיני הכהן (ויקרא יג):
עבד יולא כהן לחירות. דמומין שנגלי הן ואין חורין כשן ועין ואחריו ככלל ופרט וכלל כפ"ק דקדושין (דף כד:): המכריעין. דעת
חכמים אינו נראה. ולא התפרש מאן עיניה: והא קראי דרש"י. בקדושין (טז:): אוכל בתרומה. אם עבד כהן הוא: קנין כספו אחר
רשמא. לענין תרומה: אוכלין בתרומה. שניה ממה נפשך דמד כהן ומד עבד כהן: וחולקין חלק א'. ביבמות (דף נט:): ומפרשים חלק
כאחד שאין טומי' להם תרומה גזרין לא אכלה זה דקנסר אין חולקין תרומה לעבד כעני' גזרין אלא א"כ רבו עמו דלמא אחי
למימר כהן הוא ומסקין ליה ליוחסין והשואל לא אחי לאסוקיניה והאי מעוכב גט שחרור הוא ואין לרבו רשות עליו דלא דע
מייניה עבד ולריכין שישחררו זה את זה וקמתי סיפא הגדילו התערבות משחררין זה את זה וקמתי אוכלין בתרומה: שמכרו רבו.
לאחר: לקנס. שאם יגמרו שור יהא קנסו שני אכל לאשר דברים לא מכרו: מכור. לקנס מיהא: או לא מכור. ואם נגמו קנסו לרבו
ראשון דאין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם: סייעי לר"ם. דלמך אדם מקנה דבר שלא צא לעולם האומר לאשה הרי את מקודשת לי
כשאתגביר כ"י (קדושין דף גג:): פירוש דקל. המוכר פירות דקל עד שלא ממנו דפליגי בה' רב הונא ורב נחמן אלינא דר' מאיר:
למא